

कला अकादमीचे कॉलेज ऑफ थिएटर आर्ट्स निर्मित

आरण्यक

लेखक :
रत्नाकर मतकरी

दिग्दर्शन व संगीत :
अभय अनंत जोग

स्थळ : मा. दिनानाथ नाट्यगृह, कलाअकादमी, पणजी - गोवा
वेळ : संध्याकाळी ७.०० वा.

सोमवार दि. १० फेब्रुवारी २०२० रोजी

॥ आरण्यक ॥

लेखक : रत्नाकर मतकरी **दिग्दर्शक/संगीत :** अभय जोग

प्रकाश योजना : विजयकुमार नाईक

रंगभूषा : सागर हळदणकर

सहाय्य : सुवेदा पालकर, नम्रता परयेकर, अंकिता मडकईकर

रंगमंचव्यवस्थापक : प्रसाद ताके **सहाय्य :** अनुष्का रणदिवे, आदर्श गोवेकर

संगीत सहाय्य प्रमूख : रुणाल कोलकणकर

संगीत साथ : सोनिक वेलींगकर, मंदार जोशी, अवधूत मराठे

वेषभूषा : अनिनेश सावंत, सेजल शेट्टे, तनश्री राणे, तस्लिमा मयेकर, विभूती वळवईकर

नेपथ्य : अनिकेत नाईक, आदित्य स्वरूप, धीरज नाईक

सहाय्य : तेजस खेडेकर, प्रवीण चव्हाण, रुतीक बाबरेकर

प्रसिद्धी : विद्वेश जयदे **सहाय्य :** अश्वेक नाईक, आदर्श कालेकर

छपाई : महालक्ष्मी ग्राफिक्स्

छायाचित्रण : कल्पेश गावस

निर्मिती व्यवस्था : स्नेहा चोपडेकर/सुवर्णा चोडणकर/भाग्येश पिळण्कर/निलेश नाईक

सूत्रधार : सिद्धिविनायक नाईक

निर्मिती : कला अकादमी कॉलेज ऑफ थिएटर आर्ट्स, पणजी

॥ कलाकार ॥

अनिनेश सावंत -- वृद्द / विदुर
 तेजस खेडेकर -- वृद्द / प्रतिहारी
 विराज नाईक -- वृद्द / प्रतिहारी
 तनश्री राणे -- वृद्द / गांधारी
 अनिकेत नाईक -- वृद्द / धृतराष्ट्र
 सेजल शेट्टे -- वृद्द / कुंती
 ममता जैसवार -- वृद्द / गांधारी
 आदित्य स्वरूप -- वृद्द / युयुत्सु
 रिया नागवेकर -- वृद्द / कुंती
 रुतीक बाबरेकर -- वृद्द / भीम
 धीरज नाईक -- वृद्द / धृतराष्ट्र
 प्रसाद ताके -- वृद्द / वाणी
 सत्यम पाठक -- वृद्द / युयुत्सु

आदर्श गोवेकर -- वृद्द / युधिष्ठिर
 अनुष्का रणदिवे -- वृद्द / कुंती
 नम्रता परयेकर -- वृद्द / कुंती
 तस्लिमा मयेकर -- वृद्द / गांधारी
 प्रवीण चव्हाण -- वृद्द / विदुर
 आदर्श कालेकर -- वृद्द / भीम
 विद्वेश जयदे -- वृद्द / युधिष्ठिर
 अश्वेक नाईक -- वृद्द / व्याध
 प्रवेश तारी -- वृद्द / प्रतिहारी
 अंकिता मडकईकर -- वृद्द / गांधारी
 सुवेदा पालकर -- वृद्द / कुंती
 विभूती वळवईकर -- वृद्द / गांधारी

पुरुषोत्तम मठादोळण्ड -- वृद्द/विदुर

कला अकादमी गोवा, कंपाल - पणजी, गोवा ४०३००१ (भारत)

दुरध्वनीक्र. ०८३२-२४२०४५१/५२/५३/५४ फॉक्स : ०८३२-२४२०४५१

ईमेल : kalaacademygo@yahoo.co.in वेबसाईट : kalaacademygoa.co.in

॥ आरण्यक ॥

कला अकादमीच्या कॉलेज ऑफ थिएटर आर्ट्स् निर्मित ‘आरण्यक’ हे पौराणिक नाटक विद्यार्थ्यांच्या माध्यमातून आपल्या समोर सादर करण्यात आम्हाला अतीव आनंद होत आहे. बॅचलर ऑफ परफॉर्मिंग आर्ट्स् (थिएटर) या अभ्यासक्रमांतील प्रथम वर्ष विद्यार्थ्यांनी सिद्धहस्त लेखक ‘रत्नाकर मतकरी’ यांच्या लेखांनीतून उतरलेल्या महाभारतातील व्यक्तिरेखांचे चित्रण मांडण्याचा स्तुत्य प्रयत्न या नाटकाच्या निर्मिताने केला आहे. आपण सर्वांनी या नाटकाचे तटस्थ अवलोकन करून विद्यार्थी कलाकारांना प्रोत्साहन द्यावे अशी नम्र विनंती.

सिद्धिविनायक नाईक
(प्रभारी प्राचार्य)

॥ आरण्यक ॥

दिग्दर्शकिय स्वगत

महर्षी वेदव्यास रचित ‘महाभारत’ या महाकाव्यातील धृतराष्ट्र, गांधारी, कुंती, युधिष्ठीर, भीम, विदुर, युयुत्सू आदि परस्पर विरोधी स्वभावगुणांच्या व्यक्तिरेखा, त्यांच्यामधील संबंधातून – व्यवहारातून निर्माण झालेले पेचप्रसंग, फलनिष्पत्ती आणि त्या फलनिष्पत्तीच्या विश्लेषणाच्या निर्मिताने घेतला गेलेला आत्मशोध आणि अखेर ‘निरासकी’ पर्यनंतच प्रवास म्हणजे “आरण्यक”.

जेष्ठ नाटककार ‘रत्नाकर मतकरी’ यांच्या प्रासंयुक्त - पद्यबंधातील संवादशैलीमुळे ‘आरण्यक’ नाट्यकृतीचे साहित्यिक मूल्य उच्च कोटीचे आहेच. सशक्त व्यक्तिरेखा - निवडक प्रसंग - वृद्ध, प्रतिहारी यांच्या माध्यमातून प्रवाही, लवचिक नाट्यालेखनामुळे प्रायोगिक मूल्यांच्या दृष्टीनेही नाटक दर्जेदार आहे. नाट्य अभ्यासासाठी ‘वस्तूपाठ’ आहे आणि म्हणूनच कला अकादमीच्या कॉलेज ऑफ थिएटर आर्ट्सच्या प्रथम वर्षातील विद्यार्थ्यांकरीता निवडलेले आहे.

नाट्यआषय वैचारिक - धीर गंभीर प्रकृतीचा असल्याने, त्याला एक खास लय, ताल, स्वर, गती प्राप झालेली आहे. सर्व कलाकारांनी या गोष्टीचा अभ्यास करून, अभिव्यक्ततेची एक दिशा पकडणे अपेक्षित आहे. संगीत - नृत्य याचा परिणामकारक वापर करण्याचीही नाट्यकृतीत संधी असल्याने अभ्यासाच्या दृष्टीने जमेची बाजू आहे. विद्यार्थ्यांचे वय - अनुभवविश्व पहाता ‘आरण्यक सादरीकरण’ हे शिवधनुष्य पेलण्यासारखे आहे, याची अर्थातच जाणीव आहे.

आणि या जाणिवेच्या अनुभूतीतून सर्व कलाकार अथक मेहनती द्वारे नाट्यमंचन करण्यास उद्युक्त झालेले आहेत. रसिकजन व नटराजाच्या आशीर्वादाने प्रयोग यशस्वी होईल ही सदिच्छा.

अभय अनंत जोग
दिग्दर्शक

॥ आरण्यक ॥

आरण्यक हे नाटक ज्येष्ठ रंगकर्मी श्री. रत्नाकर मतकरी यांनी लिहिले आहे. या नाटकाचा पहिला प्रयोग २१नोव्हेंबर १९७४ मध्ये मुंबई येथे झाला होता. नाट्यविषय महाभारतावर आधारित आहे. आजच्या विज्ञान युगात हे नाटक आपलेच वाटते हे या नाटकाचे श्रेष्ठत्व. असे हे दर्जेदार नाटक अभय जोग सरांनी आमच्या अभ्यास क्रमाचा भाग म्हणून सादरीकरण्यासाठी निवडले आहे. नाटकाच्या तालमीला सुरुवात झाल्यानंतर नाटकाचे श्रेष्ठत्व जवळून अनुभवता आले. काव्यात्मक भाषा, व्यक्तिरेखा, मांडणी यावर अभ्यास सुरु झाला तेंव्हा आम्ही पूर्ण पणे या नाटकाच्या आधीन झालो. एवढे कठीण नाटक निवडलं हेच आमचं भाग्य. नाटकाचा आवाका पाहता आम्ही खुप मेहनत घेतली. झापाटल्यासारखं दिवस-रात्र नाटकाचा विचार डोळ्यात सुरु झाला. वाचिक अभिनय, लय, ताल, विराम ईत्यादी गोष्टींवर काम सुरु झाले. प्रात्यक्षिके सुरु झाली. जिभेला वळण लावण्या करीता स्तोत्रपठण, शब्दांचे चढ-उतार, श्वास आणि आवाजाची पट्टी वाढवण्यासाठी वेग वेगळ्या पद्धती सरानी शिकवल्या. सगळ्यांना कथावस्तु झात असणे गरजेचे आहे म्हणून सरांनी महाभारताशी निगडीत वेग वेगळे संदर्भ दिले. कोरसच्या सामुहिक हालचाली आणि गायन या मधील संतुलन, समन्वय याची प्रात्येकिके, तांत्रिक बाजू, याचे दिग्दर्शन आणि संगीत दिग्दर्शक म्हणून नाटकात लोकगीतांचा वापर श्री.अभय जोग सरांनी केला आहे. वेशभूषा, रंगभूषा आणि लोकभूषा यावर विद्यार्थ्यांनी अभ्यास केला. समान संधी मिळावी म्हणून सर्व व्यक्तिरेखा विभागून देण्यात आल्या. आपण हे नाटक यशस्वीरीत्या पूर्ण करू आणि सादरही करू हा विश्वास सरांनी आमच्या वर ठेवला.

आरण्यक हे नाटक शिवधनुष्य आहे. उचलल्यावर आपण पडण्याची भीती नाही तर शिवधनुष्य उचलल्याच अभिमान वाटवा ही महत्वाची गोष्ट सरांनी आमच्या मनात बिंबवली व त्यादृष्टीने प्रत्यक्षात उतरविण्याचा आमचा हा प्रयत्न आहे.

प्रसाद ताके